

Arbeidstilsynets satsing Rett start for unge arbeidstakere

Arbeidstilsynet
Faktaark

I 2009 starter Arbeidstilsynet sin satsing "Rett start for unge arbeidstakere". I perioden 22. juni til 5. juli går inspektører i hele landet ut på tilsyn i virksomheter som har en høy andel unge arbeidstakere.

Målet er å bedre sikkerheten til de som er nye i arbeidslivet, og å øke kunnskapen om arbeidsmiljø, plikter og rettigheter, både hos de unge arbeidstakerne og deres arbeidsgivere. Prosjektet varer til høsten 2011.

Tilsyn og veiledning

På tilsynene i aksjonsuka sommeren 2009 undersøker Arbeidstilsynets inspektører om virksomhetene:

- fører lovpålagt liste over ansatte under 18 år
- har skriftlig arbeidskontrakt i orden
- har gjort en risikovurdering av farer de ansatte kan utsettes for i arbeidet
- har gitt de ansatte nødvendig opplæring
- har og bruker nødvendig verneutstyr
- overholder sentrale arbeidstidsbestemmelser for ungdom

I tillegg til tilsyn, skal Arbeidstilsynet gjennomføre informasjons- og veiledningsarbeid i ungdomsskolen, videregående skole, i ungdomsbedrifter og i universitets- og høyskolesektoren. Samarbeid med partene i arbeidslivet, Skatteetaten, NAV, utdanningsmyndigheter og andre relevante instanser inngår som en del av satsingen.

Arbeidstilsynet skal gå offensivt ut med informasjon til unge arbeidstakere fordi det er viktig å komme tidlig på banen og nå de som er på vei inn i arbeidslivet med relevant informasjon.

Høy risiko

Unge arbeidstakere er ofte i midlertidige ansettelse. De har lav bevissthet om risiko og lite kunnskap om rettigheter og plikter. En fjerdedel av de som begynner på videregående skole har dårlige leseferdigheter.

18 til 24 åringer er 50 prosent mer utsatt for arbeidsulykker enn arbeidstakere i alle andre aldersgrupper, ifølge tall fra EU. Arbeidstakere under 25 år står for 13 prosent av alle meldte yrkesskader 2003-2007. Og skadefrekvensen øker.

Mange unge arbeidstakere er sysselsatt i bransjer med høy

andel nye uføre. De har ofte mangelfulle arbeidskontrakter og har mindre erfaring med arbeidsmiljø og konsekvenser av uheldige arbeidsmiljøforhold. 44 prosent av arbeidstakerne mellom 16 og 24 år jobber utenom ordinær dagtid.

Utsatte bransjer

Hotell & restaurant, varehandel, industri og bygg og anlegg er spesielt utsatte bransjer. Industri hadde høyest antall meldte yrkesskader blant unge arbeidstakere i perioden 2003 til 2007 og to dødsulykker med unge arbeidstakere fra 2003 til 2008. I bygg og anlegg var det fire dødsulykker med unge arbeidstakere fra 2003 til 2008, og bransjen hadde nest høyest antall meldte yrkesskader med unge arbeidstakere i 2003 til 2007.

I transportnæringen var det fire dødsulykker med unge arbeidstakere fra 2003 til 2008. Varehandelen hadde tredje høyeste andel av unge med innmeldte arbeidskader fra 2003 til 2008.

Unge arbeidstakere:

- Mangler ofte bevissthet om arbeidsmiljørisiko.
- Mangler ofte erfaring og kjennskap til jobben og omgivelsene.
- Mangler ofte opplæring/kompetanse til arbeidet de utfører.
- Er ofte ikke fysisk eller mentalt modne.
- Mangler ofte bevissthet om egne rettigheter og plikter.
- Har ofte midlertidig ansettelse og/eller deltidsarbeide.
- Har ofte lav status og er derfor dårligere til å melde fra om problemer.
- Er sjelden fagorganisert.

Arbeidsgivere:

- Mangler ofte bevissthet om at unge arbeidstakere har liten erfaring, opplæring og utdanning innen arbeidsmiljø og de arbeidsoppgaver de utfører.
- Gir ofte unge arbeidstakere jobber som krever annen kompetanse enn hva de har.
- Gir ikke alltid tilstrekkelig informasjon, instruksjon opplæring.
- Gir ikke alltid tilstrekkelig veiledning om arbeidet. Unge arbeidstakere trenger mer veiledning enn eldre arbeidstakere.
- Tar ofte ikke hensyn til de unges alder i forbindelse med risikovurdering.
- Sikrer ikke alltid at unge arbeidstakere rekruttert fra rekrutteringsbyråer har nødvendig kompetanse og erfaring til arbeidet de skal utføre.